Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◊ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 2002 йил 11 сентябрь, чоршанба • №73 (11.461) • Эркин нархда сотилади

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАНАДИ

Ўзбек ва қозоқ халқларини азалий дўстлик, биродарлик ришталари бирлаштириб туради. Тили, дини, маданияти ва ўтмиши бир бўлган икки қардош халқнинг истиқболдаги мақсадлари ҳам муштараклиги эса муҳим аҳамият касб этади.

Ўзаро ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтириш, фойдаланилмаётган иқтисодий имкониятлар қулфини очиш, икки қўшни мамлакат давлат чегараларининг делимитациясини ниҳоясига етказишни Ўзбекистон-Қозоғистон муносабатларидаги долзарб масалалардан, дейиш мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 9 сентябрь куни Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоевнинг таклифига биноан ушбу мамлакатда меҳмон бўлди. Икки мамлакат давлат байроқлари билан безатилган Остона аэропортида юксак мартабали меҳмонни Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев кутиб олди.

Қозоғистон Республикаси Президентининг саройида дастлаб Ислом Каримов ва Нурсултон Назарбоев яккама-якка суҳбатлашди. Шундан сўнг музокаралар кенгайтирилган таркибда давом эттирилди.

Томонлар ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳалардаги ҳамкорликни янада ривожлантириш, янги поғонага кўтариш масалалари юзасидан фикр алмашди. Хусусан, ўзаро маданият кунларини ўтказишга келишиб олинди. Музокараларда, шунингдек, иқтисодий жабҳадаги ҳамкорликни кучайтириш, икки мамлакат ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажмини ошириш чора-тадбирлари ҳақида сўз борди. Маълумотларга қараганда, 2002 йилнинг биринчи ярмида бу кўрсаткич 124 миллион АҚШ долларини ташкил қилган.

Ўзбекистон раҳбари икки давлатнинг бу соҳадаги имкониятларини "ягона локомотивга бирлаштириш" таклифини илгари сурди. Ушбу таклиф Қозоғистон томонидан қўллаб-қувватланди. Қўнғирот-Бейнов-Оқтов автомобил йўлининг қурилиши қардош халқларнинг узоғини яқин қилиш билан бирга, экспорт-импорт имкониятларини кенгайтириши алоҳида таъкидланди.

Ўзбекистон раҳбари илгари сурган ва жаҳон ҳамжамияти томонидан қизғин қўллаб-қувватланган Марказий Осиёда ядро қуролидан холи зона яратиш борасидаги ташаббус, экологик муаммоларнинг олдини олиш, бу масалаларга бағишланган анжуманни Семипалатинск шаҳрида ўтказиш мақсадга мувофиқ эканлиги айтиб ўтилди. Зеро, эски тузум даврида шу ҳудудда ядровий синовлар ўтказилган эди. Унинг асоратлари ҳамон сезилади.

Ўзбекистон ва Қозоғистон давлат чегараларининг узунлиги 2440 километрга етади. Бундан ўн ой аввал давлат чегараларини делимитация қилиш бўйича келишиб олинган эди. Қисқа фурсат ичида йирик ҳажмдаги иш бажарилди. Ташриф давомида президентлар томонидан имзоланган Ўзбекистон Республикаси билан Қозоғистон Республикаси ўртасида Ўзбекистон-Қозоғистон давлат чегараларининг алоҳида участкалари тўғрисидаги битим билан мазкур жараён тўлиқ ниҳоясига етказилди.

Аммо бу икки мамлакат, икки халқ ўртасига тўр сим тортилди, дегани эмас. Дўстлик ва қардошлик алоқалари аввалгидан ҳам қизғин давом этаверади.

Остонадаги учрашувлар чоғида яна бир муҳим ҳужжат – Ўзбекистон Республикаси билан Қозоғистон Республикаси ўртасида 1998 йил 31 октябрда имзоланган Абадий дўстлик тўғрисидаги шартноманинг бажарилиши ҳақида қўшма декларация қабул қилинди.

Ҳужжатларни имзолаш маросими ниҳоясига етгач, маҳаллий ва хорижий оммавий ахборот воситалари ходимлари учун матбуот анжумани ўтказилди. Ислом Каримов ва Нурсултон Назарбоев журналистларни қизиқтирган саволларга жавоб қайтарди.

– Ўзбекистон ва Қозоғистон давлат чегараларининг делимитацияси масаласида ҳеч қачон бир тўхтамга кела олмайди, деб жар солганлар биз имзолаган ҳужжатлар билан танишгач, хато қилганларини тушуниб етса ажаб эмас, – деди, жумладан, давлатимиз раҳбари.

Ўзбекистон раҳбари Қозоғистон Президенти ҳамроҳлигида Ватан ҳимоячилари хотирасига ўрнатилган ёдгорлик пойига гулчамбар қўйди.

"Байтерек" мажмуи Остона шаҳрининг ўзига хос рамзи ҳисобланади. Ислом Каримов ташриф ниҳоясида ана шу иншоотни бориб кўрди. Унинг баландлиги 97 метр. Бунинг ҳам рамзий маъноси бор. 1997 йили Қозоғистон пойтахти Алматидан Остонага кўчирилган эди. Шу йилнинг 29 августида фойдаланишга топширилган "Байтерек"ка давлат раҳбарлари орасида биринчи бўлиб Ўзбекистон Президенти қадам қўйди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Қозоғистон Республикасига расмий ташрифи ниҳоясига етди. Остона аэропортида давлатимиз раҳбарини Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев кузатиб қолди.

Озод РАЖАБОВ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент-Остона-Тошкент.

Вилоят ҳокимлигида

БОЗОР ШАРОИТИДА РЕКЛАМА АҲАМИЯТИ

Ўзбекистон Республикаси «Реклама тўғрисида»ги Қонуни талаблари асосида Тошкент вилояти худудида реклама бозорини ривожлантириш хамда реклама воситалари оркали махаллий ишлаб чикариш махсулотларига талабни кучайтириш масалаларига бағишланган кенгайтирилган йиғилиш бўлиб ўтди

Маълумки, жаҳон бозорида ўз ўрнига эга бўлиш хорижий давлатлар билан иқтисодий алоқалар ва савдо-сотиқни йўлга қўйишда рекламанинг ўрни беқиёс. Ҳаммамизга яхши аён, товар ишлаб чиқарувчи рақобатда енгиб маҳсулотни тезроқ ва кўпроқ ўтказишга ҳаракат қилади.

Чет элларда унинг харидорини кўпайтиришга интилади. Шунинг учун ҳам йирик мулкдорлар олинаётган соф фойданинг маълум қисмини рекламага сарфлайди. Шубҳасиз сарфлаган сармояси бежиз кетмайди, унга қўшимча даромад келтиради.

Тошкент вилояти ҳокимлигида ўтган йиғилиш ҳам айни шу масалага бағишланди. Йиғилишни вилоят ҳокими ўринбосари А.Йўлдошев очди. Сўнг сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси масъул ходими Ж.Мамажонов, вилоят «Тасвирий ойина» ижодий уюшмаси раиси Д.Мирзааҳмедов ва бошқалар реклама аҳамияти, вилоят худудида ташқи рекламани жойлаштириш, уларнинг вилоят кўркини янада очиши, реклама бозори, фойда олиш учун ахборот бериш, рекламалар мазмуни ва миллийлаштириш ҳақида гапирдилар.

Мазкур тадбирда вилоятнинг қатор идора ва ташкилотлари вакиллари иштирок этди.

Ўз мухбиримиз.

МАҲСУЛОТ КЎРКАМЛИГИ УЧУН

Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги ҳамда Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги кўмагида Россиянинг «Сюрпресс» фирмаси ва «Полрос» Ўзбекистон-Россия қўшма корхонаси томонидан халқаро кўргазма ўтказилмоқда. «Ўзэкспомарказ»да очилган мазкур кўргазмада матбаа, ноширлик иши, реклама, ўрам ва ёрлиқлар намойиш этиляпти.

Товарни қадоқлаш ва уни чиройли безаклар билан безаш Ўзбекистонда, қолаверса, бутун Марказий Осиё минтақасида тобора муҳим аҳамият касб этмоқда. Чунки, ушбу соҳа айни пайтда чексиз технологик имкониятларга эга бўлиб, ўртамиёна товарни ҳам жаҳон бозорида рақобатбардош қила олади. Кўпинча ушбу минтақа маҳсулотлари рисоладагидай қадоқланмаганлиги туфайли импорт маҳсулотларга ютқазади.

Мазкур кўргазмада ўзбекистонлик ишлаб чиқарувчи ва истеъмолчилар матбаа ва қадоқлаш соҳасида энг сўнгги ютуқлар билан уйғунликдаги янги ишланмаларни баҳолаш имконига эга бўлишди. Айни пайтда фирмаларга ўз ютуқларини намойиш этиш, янги буюртмачилар топиш имкони ҳам туғилди.

Кўргазмада 28 та Ўзбекистон ва 18 та хорижий фирмалар иштирок этмоқда. Улар матбаанинг асосий бўлинмалари, ноширлик фаолияти, шунингдек ёрлиқлаш ва қадоқлаш маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича энг янги ускуна ва жиҳозларни намойиш этишмоқда.

Кўргазмада жаҳоннинг 20 та давлати, хусусан, Ўзбекистон, Россия, АҚШ, Япония, Германия ва бошқа мамлакатларда ишлаб чиқарилган маҳсулотлар намойиш этиляпти.

«Туркистон-пресс».

КАТТА ТЕННИС ЯНА ТОШКЕНТДА

Кеча Тошкентдаги «Юнусобод» спорт мажмуида теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти кубоги IX халқаро турнири тантанали очилди.

Мазкур мусобақаларга Юртбошимиз асос солган ва анъанавий бўлиб қолишига муносиб ҳисса қўшган эди. Унинг бевосита эътибори туфайли ушбу турнир ўта оммалашди, шуҳрат қозонди. Бу эса ўз навбатида спортнинг бу тури ҳавас қиларли даражада ривожланишига сабаб бўлаётир. Ўтган йиллар мобайнида ўзбекистонлик юзлаб ёшлар теннисга кириб келдилар. Теннис мамлакатимиз халқининг улкан қисмини ўзига ром этганини айтмайсизми! Унинг ишқибозлари тобора кўпайиб бораётир.

Бу галги турнир кўлам жиҳатидан ҳам, ундаги юлдузлар иштироки жиҳатидан ҳам кўп томонлама аввалгиларидан қамровлироқ. Тошкентликлар машҳур россиялик спортчилар Евгений Кафельников ва Марат Сафинни эски қадрдонлардек кутиб олишди. Улар ўзбекистонлик мухлислар меҳрини шунчалик қозонишганки, эндиликда азим Тошкентнинг ҳатто деворлари ҳам уларни қўллаб-қувватлаб тургандек. Турнирда бу каби номдор спортчилар талайгина. Улар иштирокида биз кўпгина қизиқарли беллашувларнинг гувоҳи бўлишимиз табиий.

Мусобақалар олдидан ўтказилган қуръа ташлаш маросими ҳам кутилмаган «совға»ларга бой бўлди. Тақдир измига кўра, дастлабки даврадаёқ бизга яхши таниш швейцариялик Марк Россе ва немис Томми Хаас кортда юзма-юз келишди. Бу эса, бошланаётган турнир дастлабки беллашувларданоқ барчанинг эътиборини ўзига жалб этишига сабаб бўлди.

Турнир муқаддимасидаги яна бир кутилмаган янгилик — Николас Киферниинг жароҳат туфайли уни тарк этиши бўлди. Бизнинг Олег Огородников ҳам бироз «терлайдиган» кўринади. Ахир, унга рақиб сифатида Владимир Волчков кортга чиқади-да.

Биз умид билан қараётган яна бир вакилимиз Вадим Куценко эса, исроиллик Ноам Окун билан беллашади. Евгений Кафельников немис Александр Васк (рейтинг таснифида 137-ўринда) билан кортга чиқади.

Таниқли бошқа бир спортчи — италиялик Давид Сангинетти (у 49-ўринда) швед Магнус Норман (таснифда атиги 208-қаторни эгаллаб турибди) билан учрашади. Мухлислар эркаси Марат Сафин эса, саралаш синовларидан ўтиб келган, бунгача ҳеч ким билмаган француз Грегори Кариц билан куч синашади. Хуллас, турнир муқаддимаси ғоят қизиқарли бўлиши кутилмоқда. Шундай экан, телевизорларга яқинроқ ўтиришни ёки «Юнусобод» кортларида дўстлар билан тез-тез учрашиб туришни маслаҳат берамиз.

Ўз мухбиримиз.

ВИЛОЯТ ҳаёти

СУҲБАТ МАВЗУСИ — ЯНГИ АВЛОД ТАРБИЯСИ

Бўстонлиқ туманининг Чорвоқ ва Хўжакент шаҳарчалари, Озодбош, Сижжак ва Боғистон қишлоқларида «Маҳалла» жамғармасининг туман бўлими прокуратура, «Камолот» ёшларнинг ижтимоий ҳаракати туман бўлими билан ҳамкорликда савол-жавоб кечалари ўтказди.

Ўсмирлар тарбияси, диний ақидапарастлик ва терроризмга қарши кураш, жисмоний соғлом ва маънавий баркамол авлодни вояга етказиш муаммолари теварагида қизғин фикрлашиб олинди. Учрашувлар мобайнида кўп болали оилаларга 800 минг сўм моддий ёрдам кўрсатилди.

Ўз мухбиримиз.

«ТАМАННО» ва «НАВРЎЗ» МЕҲМОНДА

Оҳангарон тумани маданият бўлимига қарашли «Таманно» ва «Наврўз» фольклор-этнографик дасталари туман меҳнаткашлари ҳузурида бўлиб, ўз истеъдодларини намойиш этмоқдалар.

Ана шундай учрашувлардан бири «Ўзбекистон» ширкат хўжалигининг Телов қишлоқ клубида бўлиб ўтди.

Шу куни «Наврўз» фольклор дастасининг чиқишлари, Қуйсиной Саттарова, Зебо Тожибоева, Вазира Ниёзова сингари хушовоз хонандалар ижросидаги дилрабо қўшиқлар йиғилганларни хушнуд этди.

Ўз мухбиримиз.

ЎТТИЗДАН ОРТИҚ МАКТАБГА

Янги ўқув йили бошланиши билан Зангиота туманидаги мактабларaро умумий овқатланиш комбинати ибратли ишларни амалга оширмоқда.

Жумладан, комбинат 30 дан ортиқ мактаб ошхоналарига ҳар куни эрталабки нонушта ва тушлик учун ҳар турдаги қандолат маҳсулотлари, турли пишириқлар ва озиқ-овқат етказиб бераяпти. Куни узайтирилган гуруҳлардаги кам таъминланган оилаларнинг фарзандлари иссиқ овқат билан бепул таъминланмоқда.

Шу кунларда комбинатда қишки мавсумга ўтиш учун тайёргарлик кўриляпти.

Ўз мухбиримиз.

ИСТИРОҲАТ БОҒИДА УЧРАШДИЛАР

Янгийўл шаҳридаги «Алишер Навоий гулшани» маданият ва истироҳат боғида ўтказилган билим юртлари ўқувчиларининг давра суҳбати ана шу мавзуга бағишланди.

Халқ таълими, Соғлиқни сақлаш ва Ички ишлар бошқармалари, «Соғлом авлод учун» жамғармаси, «Наркология» ишонч пункти вилоят бўлимлари ҳамкорлигида уюштирилган ушбу тадбирда икки юздан зиёд иштирокчи қатнашди. Гиёҳвандлик, қизлар ўртасида камқонлик касаллиги, жиноятчилик ва унинг олдини олиш ва ёшлар ҳаёти билан боғлиқ долзарб масалалар юзасидан баҳс-мунозара қизғин ўтди.

Ўқувчилар ўзларини қизиқтирган барча саволларга жавоб олишди.

Ўз мухбиримиз.

ЎСМИРЛАР БЕЛЛАШУВИ

Бекобод шаҳридаги Гагарин номли истироҳат боғида ўсмирлар ўртасида қўл жанги бўйича вилоят очиқ биринчилиги бўлиб ўтди.

Мусобақаларда вилоятнинг спортчиларидан ташқари Сирдарё вилояти ва қўшни Тожикистон Республикаси ўсмирлари ҳам беллашдилар. Мусобақа якунига биноан биринчиликни Бекобод шаҳри жамоаси эгаллади.

Ғолибларга қимматбаҳо совғалар топширилди.

Ўз мухбиримиз.

ВИЛОЯТ ҳаёти

БУГУНГИ СОНДА:

«ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ – УСТУВОР ЙЎНАЛИШ» 2-бет

СУЛТОНОБОДЛИКЛАР ЎТТИЗНИ КЎЗЛАШМОҚДА 3-бет

ЎЗ ҚЎШИҒИНГ БЎЛГАНИГА НЕ ЕТСИН 4-бет

ҚАРИЯЛАР ЭЪЗОЗДА

Олмалиқ шаҳар ҳокимлиги билан «Маънавият ва маърифат» марказининг шаҳар бўлими ташаббуси остида Ибн Сино маҳалласида «Қарияларни қадрлаш йили»га бағишлаб кекса авлод вакиллари билан учрашув бўлиб ўтди.

Бир пиёла чой устидаги бу учрашувда мамлакатимиз сўнгги йилларда эришган ютуқлар, унга кекса авлод қўшаётган ҳисса тилга олинди. «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати шаҳар бўлимининг раиси Акмал Умаралиев ҳамда маҳалла қўмитаси раиси Солибой Тангриевлар фахрийларни азиз ва мўътабар Ватанимиз иқтисодий куч-қудратини оширишда авлодлар ворислигининг ролини алоҳида таъкидлашди.

Ўз мухбиримиз.

МУОЛАЖАДА ҚУЛАЙЛИК

Юқоричирчиқ туман марказий шифохонасида қон препаратларини қуйишда турли муаммолар келиб чиқар эди.

Яқинда бу муаммо бартараф этилди. 1-Тошкент тиббиёт институтидан «Плазмофарез» аппарати келтириб ўрнатилди. Ушбу тиббий ускунада эритроцид масса, плазма ва бошқа препаратлар ишлаб чиқарила бошланди.

Ўз мухбиримиз.

ҲАРБИЙ ҚИСМЛАРДА БЎЛДИЛАР

Чирчиқ шаҳридан ҳарбий хизматга чақирилган 12 нафар аскарнинг ота-оналари улар хизмат қилаётган Бухоро вилоятидаги ҳарбий қисмларда бўлдилар.

Шаҳар хотин-қизлар қўмитаси, мудофаа ишлари бўлими, «Нуроний», «Маҳалла» жамғармалари, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати шаҳар бўлимлари вакиллари улар билан бирга бўлдилар ва аскарларга совға-саломлар улашдилар.

Ота-оналар аскар ўғиллари хизмат қилаётган жойлардаги шарт-шароитлар ва имкониятларни ўрганиб қайтдилар.

Ўз мухбиримиз.

Касаба уюшмалари: бугун ва эртага

«ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ – УСТУВОР ЙЎНАЛИШ»

дейди Ўзбекистон касаба уюшмалари Тошкент вилоят кенгашининг раиси Муҳайё ТЎЛАГАНОВА

— Мустақилликка эришилгач, ҳур Ўзбекистонда демократик ҳуқуқий жамиятни барпо этишга киришилди. Бу ҳаракатнинг асослари, шахс манфаатлари, ҳуқуқлари ва эркинликлари, унинг Ватан ва жамият олдидаги бурч ва вазифалари Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида мукаммал белгилаб қўйилди. Асосий Қонунимизнинг 59-моддасида ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқлари ва манфаатларини ифода этиб, ҳимоялаш касаба уюшмаларининг бош вазифаси эканлиги таъкидлаб кўрсатилади. Миллий мустақилликнинг дастлабки йилида мамлакатимизда «Касаба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонун қабул қилиниб, кучга киритилди. У касаба уюшмаларининг жамиятдаги ўрни ва мавқеини қонунлаштирди.

Бозор муносабатлари ва мулк хилма-хиллиги шароитларида бу вазифалар алоҳида долзарблик касб этганлиги сир эмас.

Президентимизнинг оқилона раҳбарлиги остида мамлакатимизда бир тизимдан бошқа тизимга ўтиш жараёни шошма-шошарликсиз, табиий равишда, ижтимоий адолатли қонунчиликка асосланган изчил назорат остида, қадамба қадам амалга оширилмоқда. Ана шу кенг кўламли ишларга ҳамқадам бўлиш, ислоҳотларга оид фармон ва қарорлар тўлиқ бажарилишида бевосита ва фаол иштирок этиш — барча касаба уюшмалари аъзолари ва, аввало, касаба фаолларининг вазифасидир.

Ҳозирги кунда касаба уюшмаларининг Тошкент вилоят бўғини таркибидаги 3403 та бошланғич ташкилот ўз сафига 564 мингдан зиёд касаба уюшмалари аъзоларини бирлаштириб турипти. Маълумки, бақувват, жанговар, ҳар ишга қодир бошланғич ташкилот касаба уюшмалари фаолияти самарадорлигини таъминловчи ишончли асос ҳисобланади. Шу боис биз касаба уюшмаларининг асоси, пойдевори бўлган бошланғич ташкилотлар фаолиятини кучайтириш, улардаги камчилик ва нуқсонларни бартараф этишга алоҳида эътиборни қаратмоқдамиз. Айтиш мумкинки, бу ишимизнинг етакчи, устувор йўналишларидан бири бўлиб қолди.

Ижтимоий шерикчиликнинг қарор топиши, ходимларнинг меҳнат ва ижтимоий ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишда уларнинг роли ошиб боряпти. Касаба ташкилотлари жамиятда барқарорликни мустаҳкамлашда давлат билан ўзаро муносабатнинг оқилона, цивилизациялашган услублари ва воситаларини танлаб, демократик, фуқаролик жамиятини шакллантиришда тобора фаол қатнашаётирлар.

Ислоҳотларнинг ҳозирги босқичида меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий ва ва ҳуқуқий манфаатларини ҳимоялашдек долзарб вазифа ижтимоий шерикчиликнинг таъсирчан механизми — жамоа шартномалари орқали рўёбга чиқариляпти. Бугун вилоятимизда 4508 та жамоа шартномаси амал қилмоқда, улар 500 мингдан зиёд меҳнаткашларнинг манфаатларини қамраб олган. Касаба уюшмаларининг вилоят тармоқ қўмиталари томонидан 29 та вилоят, 67 та туман, шаҳар миқёсида тузилган битимларнинг бажарилиши мунтазам назоратда турипти.

Бу жамоа шартномалари ва битимлар аниқ мақсадларга қаратилгани билан олдингиларидан фарқ қилади. Улар меҳнатни муҳофаза қилиш ва унга ҳақ тўлаш, иш шароитини яхшилаш ва бошқа ижтимоий имтиёзлар, меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзоларини дам олдириб, соғломлаштириш, товон пули тўлаш каби масалаларни қамраб олган. Масалан, мустақиллик йилларида «Ўзбеккимёмаш», «Трансформатор», «Янгийўл ёғ-мой» ҳиссадорлик жамиятларида ҳамда Олмалиқдаги «Аммофос» ишлаб чиқариш бирлашмасида жамоа шартномаларини ишлаб чиқиш, қабул қилиш ва уларда белгиланган вазифаларни амалга оширишнинг ибратли тажрибаси оттирилди.

Биз ишловчиларнинг ижтимоий манфаатларини ҳимоялашда корхона ва ташкилотларнинг маъмуриятлари билан ҳар томонлама ҳамкорликни кучайтирмоқдамиз. Ёқилғи-энергетика, геология ва кимё саноати, қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати, автомобил транспорти, агросаноат мажмуи, металлургия ва машинасозлик тармоқларида фарзандлари 2 ёшдан 3 ёшгача бўлган 1397 нафар аёлга тўланадиган нафақалар миқдори 36 миллион сўмни ташкил этди. «Оҳангароншифер», «Оҳангаронцемент», Чирчиқ қурилиш материаллари ва конструкциялари ҳиссадорлик жамиятларида ҳамда бошқа бир қатор корхоналарда кўп болали аёлларнинг иш вақтлари ойлик маошлари сақланган ҳолда бир соатга қисқартирилди. «Трансформатор» ҳиссадорлик жамиятида эса, беморларнинг даволанишлари учун дори-дармонга кетадиган сарф-харажатнинг 50 фоизини ташкилот ўз зиммасига олган.

Санацияга тушган, банкрот деб эълон қилинган ва қайта ташкил этилаётган корхоналар ишчи-хизматчиларининг қонунчиликда белгилаб қўйилган ҳақ-ҳуқуқларининг ишончли ҳимояланишида касаба ташкилотлари муросасозликка асло йўл қўймаётирлар. Жумладан, «Тафтинг» ҳиссадорлик жамияти банкротга учради. Унинг ходимлари нафақат дивиденд даромадларисиз, балки иш ҳақисиз ҳам қолиб кетишди. Корхонанинг тақдири ҳам ноаниқ эди. Лекин касаба ташкилотларининг қатъий аралашуви натижасида ходимларнинг иш ҳақи тўлиқ тўланишига эришилди. Кейинчалик «Тафтинг» ҳиссадорлик жамияти хусусий фирмага айланди ва юқори малакали 250 ишчининг иш жойлари ҳам сақлаб қолинди.

Аҳолини иш билан таъминлаш масаласи касаба ташкилотларининг доимий диққат марказида. Вилоят касаба уюшмалари кенгаши Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси билан ҳамкорликда амалга ошириладиган тадбирлар режасини ишлаб чиқиб, шу асосда «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонунга биноан 2001-2005 йилларда ҳудудий иш ўринларини барпо этиш дастурини яратди. Унга кўра бўш иш ўринлари ярмаркаси ўтказиб турилибди. Дастур амалга оширила бориб, фақат ўтган бир йилда 34887 та янги иш жойлари ташкил қилинди. Шундан 20065 иш ўрни қишлоқларда очилганлиги инобатга олинса, бу соҳадаги танглик изчил бартараф этилаётганлигини англаш қийин эмас. Ижтимоий ҳимояга муҳтож, иш топишга қийналаётган 11803 киши вилоят корхона, ташкилот ва муассасаларига ишга жойлаштирилди. Улар, жумладан, Бекободдаги «Ўзметкомбинат» ишлаб чиқариш бирлашмасида, «Янгийўл ёғ-мой», «Лаззат» ва «Бекободцемент» ҳиссадорлик жамиятларида, «Кибо» чарм пойабзал қўшма корхонасида ишлай бошладилар.

Меҳнаткашларни, уларнинг оила аъзоларини дам олдириш ва соғломлаштириш касаба ташкилотларининг асосий вазифаларидан бирига айланди. Шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида 2689 ишчи-хизматчи санаторий ва дам олиш уйларида соғлиқларини тиклаб, дам олди. Кам таъминланган 139 ишчи-хизматчи имтиёзли, бепул йўлланмалар олишди. Корхона, ташкилотлар қошидаги санаторий-профилакторийларда шу муассасада ишлаётган ишчи-хизматчилардан 6430 нафари имтиёзли йўлланмалар билан бепул даволанди. Касаба уюшма аъзоларини ва уларнинг фарзандларини соғломлаштириш учун ижтимоий суғурта бюджетидан жами 452 миллион сўм сарфланди.

Қарияларни қадрлаш йили муносабати билан меҳнат фахрийларидан 28 нафарига санаторийларга, 602 нафарига санаторий-профилакторийларга бепул йўлланмалар берилди. Бунинг учун ижтимоий суғурта жамғармасидан 21,5 миллион сўм маблағ ажратилди. Касаба қўмиталари меҳнаткашлар орасида турли маданий-маърифий тадбирлар, спорт мусобақалари ташкил этиш ва ўтказишда алоҳида жонбозлик кўрсатмоқдалар. Тармоқ касаба уюшмалари қўмиталари биринчи ярим йилда маданий-оммавий тадбирларга 160,4, спорт ишларига 59,4 миллион сўм сарфлаганликлари бунинг ёрқин далилидир. Шу муддатда кам таъминланган оилалар учун 35,4 миллион сўм моддий ёрдам кўрсатилди.

Кўриниб турибдики, касаба уюшмалари ташкилотлари мустақил мамлакатимизда барқарорлик, фуқаролараро ҳамжиҳатликни қарор топтириш учун тинмай изланмоқдалар. Ислоҳотларни қўллаб-қувватлаш ва амалга оширишда уларнинг ҳиссалари тобора ортиб бораяпти.

– Бу жараённинг самараларини кўпайтириш, меҳнаткашларнинг қонуний манфаатлари ва ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоялашни кучайтириб, демократик жамият ва ҳуқуқий давлатни барпо этиш ва мустаҳкамлашда энг оммавий жамоат ташкилотимизнинг ролини кучайтириш асосий вазифамиз бўлиб қолаверади, – деди пировардида Муҳайё Мирзаалиевна.

ЎЗБЕКИСТОНДА ЯПОНИЯ МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ

Ўзбекистонда ҳар йили Япония маданияти кунларини ўтказиш яхши анъанага айланиб қолди. Бу йилги Маданият кунларининг расмий очилиши 17 сентябрга белгиланган бўлсада, мазкур хайрли иш билан боғлиқ тадбирлар аллақачон бошланиб кетди.

Айни кунларда мамлакатимиз бўйлаб "Мафтункор нигоҳ" фотокўргазмаси давом этмоқда. Япония элчихонаси маданият масалалари бўйича маслаҳатчиси Сачиё Сэя хоним бу ҳақда шундай ҳикоя қилади:

– Ўзбекистонда Япония маданият кунлари илк бор 1996 йили ўтказилган эди. У бир ҳафта давом этган. Ўзбекистонликларнинг қизиқиши ортгани сайин йилдан йилга тадбирлар кўлами кенгайиб, "кунлар" сони ҳам ўз-ўзидан кўпая бошлади. Ўзбекистон-Япония маданий ҳамкорлигининг ривожланиши мамлакатингиз халқига ўз маънавий дунёсини бойитиш, япон маданиятининг гўзал намуналаридан баҳра олиш имконини бермоқда, деб ўйлайман.

17 сентябрь куни Окинава санъати Тошкентда намойиш этилади. Шундан кейин турли тадбирлар бир-бирига уланиб кетади. Замонавий амалий санъат намуналари ва сопол буюмлар кўргазмаси эса бир ой давом этади. 4-11 октябрь кунлари Тошкентда, 18-20 октябрь кунлари Самарқандда Япон киноси фестивали бўлади. Ҳам катта, ҳам кичик ҳузур олиши учун бадиий ва мультфильмларнинг энг саралари танлаб олинган. Айни пайтда фақат япон киносини намойиш қилиш эмас, замонавий Японияning ҳаёти, ютуқларию муаммолари ҳақида ёрқин тасаввур уйғотиш ҳам мақсад қилинган.

– Булар қаторида мамлакатимизнинг кундалик ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи "Танишинг – Япония" фотокўргазмаси ўтказилади, – деб гапида давом этади Сачиё хоним. – Бизда қўғирчоқ шунчаки ўйинчоқ эмас, одамларга бахт келтирадиган, балони қайтарадиган тилсим, маънавий камолот ва руҳий лаззатни идрок этишга ёрдам берадиган восита ҳисобланади. Шу сабабли яхши ният билан амалий санъатнинг ғоят ноёб туридан намуналар – япон қўғирчоқлари кўргазмасини ҳам уюштирамиз.

Оригами машқларини эса таништиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Қоғоздан турли шакллар ясаш санъатига бутун дунёда каттаю кичикнинг қизиқиши жуда кучли, десам муболаға бўлмайди. Айниқса, қоғоздан ясалган турна кўпчиликка яхши таниш. Турна бизда умид рамзидир.

Булардан ташқари, Инсон имкониятларини ривожлантириш Ўзбекистон-Япония маркази томонидан караоке тизимида япон қўшиқларини куйлаш, япон таомларини тайёрлаш машқлари, чойхўрлик маросими ўтказилади. Шунингдек, Токио шаҳридан келган юртдошларимиз билан учрашув ташкил қилинади. Унда икки мамлакатнинг оддий фуқаролари биргаликда қўшиқлар, рақслар ижро этади, миллий таомлар пиширади.

Марказ уюштирадиган тадбирлар анчагина. Япония фуқаролари учун "Ўзбекистонни биласизми?" рукнида танлов-викторина, китоб ярмаркаси, Япония тарихига бағишланган анжуманлар, оригами машқлари ўтказилади, "Абдуллажон" фильми намойиш этилади.

ЎзА мухбири Анвар БОБОЕВ суҳбатлашди.

«БЕРАД» ҚАЛАМПИРИ ҲОСИЛ БЕРДИ

Паркент туманидаги «Берад» хусусий фирмаси қишлоқ хўжалиги ва боғдорчилик маҳсулотларини қадоқлаб, Европа мамлакатларига экспорт қилиш билан шуғулланмоқда.

Бу йил фирма жамоаси янги ишга қўл урди. Экспорт маҳсулотларини ўзлари етиштира бошлашди. Бунинг учун туман ҳокимлиги томонидан 56 гектар ер ажратилди. Фирма мутахассислари ундан оқилона фойдаланиш режаларини ишлаб чиқишди. 15 гектар майдонга пиёз, 13 гектар майдонга булғор қалампири ва бошқа экинлар экилди. Парвариш агротехника талаблари асосида олиб борилиб, бу экинлардан юқори ҳосил етиштирилди. Ҳозирда тадбиркорлар ҳосилни жаҳон стандартлари даражасида қадоқлаш чораларини кўришяпти.

***СУРАТДА:** фирма далаларидан йиғиб олинаётган сара ҳосил.*

Зиёвуддин ҲОЛИҚОВ олган сурат.

Компьютерлаштириш ва таълим

Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг иккинчи босқичини изчил амалга оширишда узлуксиз таълим тизимини ахборотлаштиришни жадаллаштириш алоҳида аҳамият касб этади.

Республика Таълим марказида ташкил этилган "Умумий ўрта таълим тизимида ахборот технологияларини жорий этишнинг илмий-услубий асослари" мавзуидаги семинарда ана шу ҳақда гап борди. Ўқувчиларнинг кенг кўламдаги ахборотларни қабул қилиш, ўзлаштириш, қайта ишлаш ва амалда қўллаш қобилиятини шакллантириш муҳим аҳамиятга эгадир. Бу эса, аввало, ўқитувчидан дарс беришнинг анъанавий усуллари билан бир қаторда, замонавий ахборот технологиялари, хусусан, компьютердан фойдаланиш маҳоратини эгаллашни тақозо этади. Дарсда компьютер билан ишлаш ўқув жараёнини қизиқарли олиб бориш, ҳар бир ўқувчига алоҳида ёндошиш имконини яратади.

Шу мақсадда ўтиладиган информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари фанида эса ўқувчилар замонавий компьютерлар, уларнинг тузилиши ва ишлаш принциплари ҳақида маълумот олади. Бундан ташқари, Интернет тармоғи, унинг моҳияти ва имкониятлари ҳақида тушунчага, фойдаланиш кўникмаларига эга бўлади. Интернет тармоғидан ўзлари учун зарур ахборотни излаш, уни сақлаб қолиш, ахборотларни узатиш билан боғлиқ амалларни бажаришни ўрганади.

Олимлар, мутахассислар ва ўқитувчилар иштирокида ўтган семинарда ахборот тизимини таълим жараёнига изчил татбиқ этиш, автоматлаштирилган ўқув курсларини ишлаб чиқиш борасидаги тажриба ўртоқлашилди.

Семинар доирасида таълим тизимида яратилган ўқув-педагогик дастурлар ва Web-саҳифалар кўргазмаси ташкил этилди.

Ҳулкар СОДИҚОВА, ЎзА мухбири.

Кичик ва ўрта бизнес – иқтисодиётимиз келажаги

СЕШАНБАДА АМАЛИЙ ЁРДАМ

Ангрен шаҳар ҳокимлиги, товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ҳамда шаҳар солиқ маҳкамасининг қўшма мажлиси бўлиб ўтди.

Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 20 августдаги «Лицензиялашни бекор қилиш ҳамда истеъмол товарларини олиб келиш ва Ўзбекистон Республикасининг ички бозорида сотишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорининг ижросига бағишланган ушбу йиғилишда шаҳарда савдо-сотиқ ишлари билан шуғулланаётган барча тадбиркорлар иштирок этдилар. Шунингдек, йиғилишга Тошкент шаҳридаги назорат-касса машиналари ишлаб чиқарувчи «Тараққиёт» қўшма корхонаси вакиллари ҳам таклиф этилди.

Йиғилишда савдо-сотиқ билан шуғулланаётган юридик ва жисмоний шахсларга четдан халқ истеъмоли товарларини олиб келиб сотиш йўл-йўриқлари, тартиб-қоидалари, тадбиркорларнинг қонуний ҳақ-ҳуқуқлари ҳақида кенг ва чуқур маълумотлар берилди. Хусусан, Вазирлар Маҳкамаси қарорининг четдан келтирилаётган истеъмол товарларини кимларга ва қандай тартибда сотишга бағишланган бешинчи ва олтинчи бандида белгиланган қоидалар атрофлича тушунтирилди.

«Тараққиёт» қўшма корхонаси ўзлари ишлаб чиқараётган назорат-касса машиналарини тавсия этиш билан бирга бу аппаратлардан қандай фойдаланиш ҳақида кенг маълумот бердилар.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, шаҳар ҳокимлиги, товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ташаббуси билан ҳар ойнинг сўнгги сешанбаси тадбиркорлар куни, деб эълон қилинган. Мақсад — Ўзбекистон Республикасининг «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида», «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонунлари, шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг юқоридаги қарорини ижро этишда барча тадбиркорларнинг фаол иштирокини таъминлашдан иборат.

Шу куни тадбиркорлар товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ҳамда солиқ маҳкамасига ташриф буюриб ёки сим орқали боғланиб, савол-жавоб қилиб, маслаҳатлар оладилар. Энг муҳими — савдо-сотиқ билан шуғулланаётган юридик ва жисмоний шахсларнинг кундалик фаолиятларига оид долзарб масалалар ҳал этилади, юзага келаётган муаммолар ўз ечимини топади.

Мунаввара ИСОҚУЛОВА.

ЧАЙҚОВЧИЛИК – ТАДБИРКОРЛИК ЭМАС

Ўзбекистон ўз мустақиллигини қўлга киритганидан сўнг тадбиркорлик ҳаракатига кенг йўл очиб берилди. Хорижий мамлакатлар билан ҳамкорликда қўшма корхоналар барпо этилмоқда, эркин савдо-сотиқ йўлга қўйилди.

Ишбилармонларимиз замонавий технологияларни татбиқ этиб, ўзимизда ишлаб чиқарилган тайёр маҳсулотни чет элга экспорт қилиш орқали иқтисодиётни кўтариш мумкинлигини тобора чуқур англаб етмоқдалар. Фаолиятини ривожлантириб, ундан фойда ёки даромад олувчи тадбиркор талабчан, уддабурон одам бўлиши керак. У халқ эҳтиёжи учун муҳим бўлган нарсаларни ишлаб чиқармоғи лозим.

Шундай экан, халқ эҳтиёжи учун зарур бўлган молларни чет элдан сотиб олиб, ўзимизда уни неча баробар қимматга пуллаётганлар ёки ўз ҳудудимизда бир жойдан иккинчи жойга мол олиб келиб сотаётганларни тадбиркор деса бўладими?

Афсуски, тадбиркор, бизнесмен тушунчалари ғоят ибтидоий англашиладиган бўлиб қоляпти. Улар тимсолида маҳсулот ишлаб чиқарувчини эмас, балки бозордаги савдо билан шуғулланувчи шахсларни тушуниб қоляпмиз. Бозордаги сотилаётган маҳсулотларнинг катта қисми, асосан ноозиқ-овқат маҳсулотлари, чет эллардан келтирилмоқда. Айтишимиз мумкинки, товарларни чет элдан келтириш учун давлатимиз капитали хорижга чиқиб кетмоқда.

Ҳолбуки, иқтисодий ислоҳотларимизнинг асосий мақсади хорижга хом ашё етказиб берувчи давлатдан, тайёр маҳсулотни чет элга етказиб берувчи давлатга айлантиришдир. Бунинг учун ўзимизда олим, етук мутахассисларга катта эътибор берган, ҳомийлик қилган ҳолда ҳеч қайси мамлакатда мавжуд бўлмаган техника ва технологияларни яратишимиз лозим. Агар биз ишлаб чиқараётган маҳсулот бошқаларникига қараганда сифатли ва фойдали бўлсагина бизда экспорт салоҳияти кучайиши мумкин.

Лекин, қуруқ чайқовчилик билан бу мақсадларга эришиб бўлмайди. Ҳозирча бозорлардаги савдогарларнинг қўлида давлат ҳисобида бўлмаган миллионлаб сўмлар ушланиб қолмоқда. Касса аппаратининг йўқлиги товар олиб сотаётган ёки ишлаб чиқариб сотаётган шахс қанча даромад олаётганлигини назорат қилишни қийинлаштирмоқда. Сотиб олинган молнинг қўлдан қўлга ўтиши эса, нархларни сунъий равишда кўтариб юборяпти.

Айтайлик, бозорнинг бир жойида ўқувчилар сумкасининг нархи 6500 сўм турса, ўн-ўн беш метр нарироқда худди шу сумка 12000 сўмдан сотилмоқда. Фойда кўриш мақсадида чайқовчи шу бозорнинг ўзидан буюмни сотиб олиб, нарироқда икки баробар нархда пуллаяпти.

Менимча, буни тадбиркорлик деб бўлмайди. Нархни бундай сунъий тарзда оширишдан ташқари чайқовчилик давлатга солиқ тўлашдан яширинишнинг бир «туйнуги» бўлиб, молиявий шароитни ҳам оғирлаштириши табиий. Бугун биз ислоҳотларнинг кейинги босқичига ўтиш арафасида турибмиз. Бунинг учун янги кучларни рўёбга чиқариш имкониятидан, рағбатлантириш омилларидан, ўзгаришларга сабаб бўлувчи кучли далиллардан фойдаланиш пайти келди. Бугунги куннинг асосий вазифаси сифат жиҳатдан янги босқичда ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг янги стратегиясини қабул қилишдан, унинг асосий вазифалари ва мақсадларини белгилаб олишдан иборатдир. Бу ишларни рўёбга чиқаришда эса, чайқовчилик билан бирни икки қилаётган сохта омилкорларга эмас, чин маънодаги тадбиркорларга таянилади.

Усмонбек РОЗИМОВ, Тошкент Давлат юридик институтининг 4-курс талабаси.

Асосий қонунимизни ўрганамиз

ҚОМУСИМИЗ — БАХТИМИЗ

65-модда. Фарзандлар ота-оналарининг насл-насабидан ва фуқаролик ҳолатидан қатъи назар қонун олдида тенгдирлар.

Оналик ва болалик давлат томонидан муҳофаза қилинади.

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси давлатимизнинг Асосий қонуни сифатида фарзандлар ва ота-оналарининг насл-насабидан ва фуқаролик ҳолатидан қатъи назар, қонун олдида тенглигини таъминлайди.

Фарзандларнинг насл-насаби ва фуқаролик ҳолати Ўзбекистон Республикасининг «Оила кодекси» ҳамда 1992 йил 2 июлда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг фуқаролиги тўғрисида»ги Қонунининг тегишли моддалари билан тартибга солинади.

Булар қаторига фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органлари, тиббий, васийлик ва ҳомийлик муассасалари ҳамда судлар киради.

Ота-оналар ва фарзандлар ўртасидаги ҳуқуқий муносабатларни аниқлаш учун боланинг ушбу ота ва онадан вужудга келганлиги қонун билан белгиланган тартибда тасдиқланган бўлиши лозим. Боланинг ушбу онадан туғилганлиги бола туғилган туғруқхона ёки бошқа тиббиёт муассасасининг берган маълумотномаси билан тасдиқланади. Агар бола тиббиёт муассасасидан ташқари жойда туғилган бўлса, у ҳолда бу факт шифокор ёки гувоҳлар томонидан тасдиқланади.

Бундай ҳолларда туғилиш факти туғилиш далолатномаларини қайд этиш дафтаридаги «Боланинг туғилиши фактини тасдиқловчи ҳужжатлар» деган 10-сонли устунга бир ёки бир неча гувоҳнинг фамилияси, исми, отасининг исми ва манзили кўрсатилган ҳолда имзо чекиши билан тасдиқланади.

Бола билан унинг онаси ўртасидаги ҳуқуқий муносабат унинг ота-онаси ўртасидаги қайд қилинган никоҳдан бўлган ёки бўлмаганлигидан қатъи назар қон-қариндошлик фактига асосланади.

2. Боланинг онаси билан қайд қилинган ёки унга тенглаштирилган никоҳда бўлган шахс боланинг отаси деб ҳисобланади. Қонун она билан яшаган эр боланинг отаси деган эҳтимолга асосланади. Бу эҳтимоллик кейинчалик ҳақиқий эмас деб танилган никоҳдан туғилган болаларга нисбатан ҳам татбиқ этилади. Агар боланинг ота-оналари никоҳда бўлмасалар, маълум эркакни боланинг отаси деб эҳтимол қилишга йўл қўйилмайди.

Никоҳни тузиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 7-бўлимида кўрсатилган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 апрелдаги 171-сонли қарори билан тасдиқланган «Фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш қоидалари»да белгиланган талабларга мос келиши лозим.

Қонунга асосан никоҳ тузувчилар ариза берганларидан сўнг бир ой муддат ўтгач никоҳ тузилиши белгиланган.

Фуқаролик ҳолатини қайд этиш ёзувларини расмийлаштирган орган томонидан берилган боланинг туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома унда кўрсатилган ота-онадан боланинг пайдо бўлганлигини исботловчи ҳужжат бўлиб ҳисобланади.

3. Агар бола никоҳсиз туғилса ва отаси томонидан ихтиёрий равишда тан олинса, бундай ҳолатда боланинг насаби отаси ва онасининг фуқаролик ҳолатини қайд этиш ёзувларини ёзиш давлат органларига биргаликда берилган аризалари билан белгиланади. Бундай аризага асосан боланинг отаси тўғрисидаги ёзув туғилишини қайд қилиш дафтарига ёзилади. Боланинг онаси вафот этган бўлса, шунингдек, боланинг турар жойини аниқлаш мумкин бўлмаса, боланинг отаси кимлиги отасининг берган аризасига мувофиқ белгиланади.

Ўзаро никоҳда бўлмаган ота-онадан туғилган боланинг Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 62-моддасига асосан суд тартибида белгиланган бўлса, ота-оналари фуқаролик ҳолати қандай бўлишидан қатъи назар фарзандлари олдида тенгдирлар.

4. Мамлакатимизда оналик ва болаликни муҳофаза қилишга қатъи эътибор берилмоқда. Бу ҳолат кенг тушунча бўлиб, оиланинг дахлсизлиги, шаъни, қадр-қимматини ҳимоя қилиш, оила учун керакли моддий, маданий ва маиший шароитларни яратиш, ишга яроқсиз оила аъзолари учун зарур бўлган моддий имтиёзларни туғдириш ва оилани мустаҳкамлаш борасида ҳал қилиниши ва давлат томонидан амалга оширилишини тўғри йўлга қўйиш масалаларини ўз ичига олади.

Эргаш САЙИТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги бошқарма бошлиғининг ўринбосари, 3-даражали адлия маслаҳатчиси.

---

11 СЕНТЯБРЬ: БИР ЙИЛ ЎТДИ...

Ўтган йили 11 сентябрда АҚШнинг Нью-Йорк ва Вашингтон шаҳарларида амалга оширилган қўпорувчилик даҳшати ҳали инсоният кўз ўнгидан кетгани йўқ. Терроризнинг асл башараси ушбу фожеадан кейин янада яққол намоён бўлди. Гарчи, вайроналар ҳозир тугатилган бўлса-да, инсонлар қалбидаги жароҳат барҳам топгани йўқ.

Ушбу фожеали санага бир йил тўлди. Америка аҳли ана шу даҳшатли тажовуз қурбонларини хотирламоқда. Жаҳон савдо маркази биноси ўрнига мангу олов ёқилади. Токи, бу олов фожеада ҳалок бўлган минглаб одамлар, қутқарув ишида қатнашган қурбонларнинг хотирасини абадийлаштириши билан бирга, жаҳон аҳлини асримизнинг энг хавфли иллатига қарши биргаликда курашишга чорлаб туради.

Бу кун АҚШ халқининг қайғусига барча халқлар, жумладан, Ўзбекистон аҳли ҳам шерикдир. Буни куни кеча Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Нью-Йорк шаҳри мэри Майкл Блумберг мактубига йўллаган жавоб хатида алоҳида таъкидлаб ўтди. Зеро, бу иллатдан халқимиз ҳам азият чеккан. 1999 йилнинг 16 февраль фожеаси ҳали кўз ўнгимизда турибди.

Нью-Йорк ва Вашингтон фожеалари унчалик кўпчилик эътибор бермаётган бир ҳақиқатни юзага чиқарди. Бир қарашда террор фақат истиқлол йўлига эндигина қадам қўйган, ўзининг мустақил давлатчилик биносини энди барпо қила бошлаган мамлакатларгагина ёки сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий томондан унчалик қудратли бўлмаган давлатларгагина хавф солаётгандек кўринар эди. Бироқ 11 сентябрь куни АҚШда амалга оширилган қўпорувчилик бу фикрни бутунлай чиппакка чиқарди.

Кўриниб турибдики, террор миллат ҳам, давлат ҳам, макон ҳам танламайди. Ҳолбуки, давлатимиз раҳбари мустақилликнинг дастлабки даврлариданоқ турли минбарлардан туриб, халқаро террор айрим халқлар ва давлатларнинг эмас, балки бутун башариятнинг муаммоси экани, унга қарши дунёнинг барча мамлакатлари биргаликда курашиши лозимлигини қайта-қайта уқтириб келаётган эди. Мамлакатимиз раҳбарининг ушбу башоратомуз гаплари 11 сентябрь фожеаларидан кейин ўзининг яққол исботини топди.

Шу фожеадан кейин халқаро ҳамжамият террорни таг-томири билан қуритишга қатъий бел боғлади. Ўзбекистон халқаро аксилтеррор компаниясини фаол қўллаб-қувватлади. Давлатимиз раҳбарининг ана шундай тарихий эврилиш даврида аниқ ва узоқни кўзлаб юритган дадил сиёсати халқаро майдонда Ўзбекистон обрўйини янада оширгани шубҳасиз. Мамлакатимизнинг бу борадаги сиёсати, халқаро аксилтеррор кучларининг тинч ҳаётга тажовуз қилишни ният қилиб олган ёвуз кучларга қарши ҳамжиҳатликда бошлаган курашини биринчилардан бўлиб қўллаб-қувватлагани боис бугунги кунда АҚШ, бутун Америка халқи бизга қизғин миннатдорлик билдирмоқда. АҚШ расмий доиралари Ўзбекистон билан ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантиришга катта қизиқиш билдираётганининг негизида ҳам ана шу миннатдорлик туйғуси ётибди.

11 сентябрь воқеаларидан сўнг Ўзбекистон-АҚШ муносабатларида янги давр бошланганини билиш қийин эмас. Ўтган бир йил давомида Ўзбекистон билан АҚШ ўртасида сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий алоқалар янада жадал ривожлана бошлади.

Айниқса, давлатимиз раҳбарининг шу йили март ойида АҚШга расмий ташрифидан сўнг мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар сифат жиҳатидан янги поғонага кўтарилди.

Мазкур ташриф чоғида икки мамлакат ўртасида Стратегик шериклик ва ҳамкорлик асослари тўғрисидаги декларация имзоланди. Бу ҳужжат Ўзбекистон билан АҚШни бир-бирига янада яқинлаштирди. Жаҳонда ва минтақамизда тинчлик ва барқарорликни таъминлашда, терроризмга қарши курашда, иқтисодий муаммоларни ҳал этишда узоқ муддатга мўлжалланган ҳамкорлик юзага келди.

Дўст кулфатда билинади, дейдилар. АҚШда содир этилган фожеа ҳам жаҳон аҳлини ёвуз кучларга қарши курашда жипслаштирди. Айни пайтда, Президентимиз айтганидек, 11 сентябрь ёвуз кучларнинг дунёдаги барча тинчликпарвар кишиларга нисбатан даҳшатли тажовуз амалга оширилган "қора кун" сифатида инсоният тарихига кирди. Бу сана ҳеч қачон унутилмайди.

Саидмурод РАҲИМОВ,
ЎзА шарҳловчиси.

Пахта — 2002

МАВСУМГА ТАЙЁРГАРЛИК

Юқоричирчиқ туманидаги «Ўзбекистон» пахта тозалаш заводи ишчи-хизматчилари янги ҳосилни қабул қилиш учун барча техника воситаларини тўла таъмирдан чиқаришди.

Жумладан, учта қабул пункти, пахта тозалаш, чигитни туксизлантирувчи дастгоҳлар ва бошқа ускуналар мавсум бошланишига шай ҳолатга келтирилди.

Бунда Мирдавлат Мирҳалилов, Отажон Каримов, Абдураим Турсунов ва бошқа таъмирловчи усталарнинг хизматлари катта бўлди.

Пахта — 2002

СУЛТОНОБОДЛИКЛАР ЎТТИЗНИ КЎЗЛАШМОҚДА

Тажрибали пахтакорлардан тузилган махсус комиссиянинг икки кун дала айланиб, пишиб етилаётган пахта ҳосили хусусидаги якуний хулосасидан сўнг бош ҳосилот Жаҳонгир Охуновнинг кўнгли бир оз таскин топди. Чунки, йиғим-терим ишларини режалаштириш ва мавсумни уюшқоқлик билан бошлаб, барвақт туғаллашнинг муҳим шартларидан бири даладаги бор ҳосил чўғини олдиндан аниқлашдир.

Комиссия хулосасидан кўнгли тўлган бўлсада, бош ҳосилот сифатида яна бир бор даладаги аҳволни ўз кўзи билан кўргиси келди. Шу мақсадда эрта тонгдаёқ бош пудратчи Алиқул Умрзоқовга қарашли далага йўл олди. Комиссия аъзоларининг таърифлари бежиз эмас экан. 59 гектар майдондаги ғўза бир текис ривожланган. Серҳосил. Бундан кўнгли ёришган ҳосилот Ҳасан Усанов ва Иброҳим Норбўтаев бош пудратчилик қилаётган далаларга ўтди, эринмай, ҳар бир майдондаги ғўзаларни кўздан кечирди. Хуллас, кечгача 469 гектар пахта майдонининг ҳаммасини айланиб чиқди, «пачоқ» карта йўқ. Пудратчиларнинг эрта кўкламдан буён қилган меҳнатлари зое кетмабди. Буларнинг ҳаммаси кейинги йилларда барча дала ишлари янгича ташкил этилаётганининг самараси. «Султонобод» жамоа хўжалиги ҳам ширкатга айлантирилгач, аҳвол тубдан ўзгарди. Ўзларига ажратиб берилган экин майдонини узоқ муддатга қонуний расмийлаштириб олган пудратчилар ернинг қадрига етишяпти, авайлаб асрашяпти. Негаки, ўзлари етиштирган маҳсулотдан келадиган даромадга биринчи навбатда ўзлари хўжайин эканликларини амалда кўришяпти. Шу боис аниқ ҳисоб-китоб билан иш олиб бориб, ортиқча ва кераксиз сарф-харажатларга чек қўйишди.

Қолаверса, хўжалик аъзолари кейинги йилларда «С-6524» ғўза навининг ўзига хос агротехникасини обдон ўрганиб олишди. Ўғитга, сувга талабини яхши билишади. Шунга яраша бошқарув раҳбарларидан ўғит, техника талаб қилишади. Масалан, бу йил ғўзага берилган соф ҳолдаги азот гектарига ўртача 175 килограммдан тўғри келди. Ана шу ўғит ғўзанинг талабига қараб, уч бўлиб берилди. Тўрт марта суғорилди. Охирги сув асосий майдонларга шарбат усулида оқизилди. Қатор оралари ғўзанинг ҳолатига қараб 6-8 марта юмшатилди. Ғўза тупи ва шохларининг учини чилпишга барвақт, яъни танлаб киришилди ва зарурат туғилган майдонларда такрор ўтказилди.

Ҳар бир агротехник тадбир ўз вақтида ва сифатли бажарилгани учун далаларда режадагидек 26 центнер эмас, балки бемалол 30 центнерни мўлжалласа бўладиган ҳосил етиштиришга эришилди. Айниқса, плёнка остига чигит қадалган 110 гектар майдонда ҳосил чўғи баланд. 35 центнерлик хирмонга умид боғлаш мумкин.

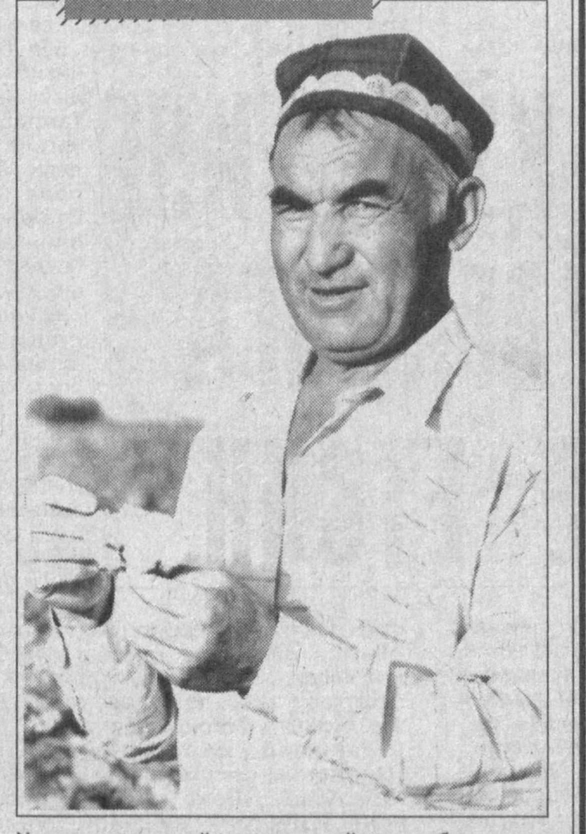

Ҳозир олди майдонларда тўртдан бир ҳосил пишиб етилди. Демак, йиғим-терим тадоригини кўриш пайти ҳам келди.

— Терим мавсумига тайёргарликни аллақачон бошлаб юборганмиз, — дейди хўжалик бошқаруви раиси Шуҳрат Ниёзов. — Ҳатто, йиғим-терим илғорларини моддий рағбатлантириш тадбирларини ҳам ишлаб чиқиб, аъзоларга етказганмиз.

Ҳақиқатан ҳам хўжаликда теримни бошлаш учун ҳамма нарса тахт. Олтита транспорт трактори, 12 та тиркама ва битта юклагич таъмирдан чиқариб қўйилди. Еттита дала шийпони тартибга келтирилди. Йиғим-терим қатнашчилари шу ерда овқатланиб, ҳордиқ чиқарадилар. Қўл теримида кунига 750 киши иштирок этади. Ҳар беш кунликда теримга якун чиқарилиб, энг кўп пахта терган киши 5 минг сўм мукофот олади. Беш кунлик ғолиби бўлган механик-ҳайдовчига эса, ҳар тоннасига 2 минг сўмдан қўшимча ҳақ тўланади.

Абдусамад ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

ХАВФСИЗЛИК ҚОИДАЛАРИГА РИОЯ ҚИЛИНГ

Пахта етиштириш қанчалик муҳим бўлса, уни турли табиий офатлардан, жумладан, ёнғиндан сақлаш ҳам шунчалик муҳим ишдир.

Шунинг учун ҳам вилоят ИИБ Ёнғин хавфсизлиги бошқармаси ходимлари пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш, ташиш, сақлаш ва қайта ишлаш мавсумни талофатсиз ўтказиш учун ёнғин хавфсизлиги қоидаларига тўлиқ риоя қилиниши муҳим аҳамиятга эга эканлигини эслатади.

Пахта терищ машина ва трактор ҳайдовчилари, уларнинг ёрдамчилари ва бошқа йиғим-теримга жалб қилинган масъул ходимлар махсус ёнғинга қарши йўриқномани ўтишлари шарт. Ушбу йўриқномани ўтмаган ходимлар йиғим-терим ишларида қатнашиши ман этилади.

Йиғим-теримда ишлатиладиган терим машиналари, тракторлар ва бошқа транспорт воситалари учқун ушлагич ва бирламчи ўт ўчириш анжомлари билан жиҳозланиши лозим. Мой, ёқилғи томадиган, электр ускуналари носоз учқун ўчиргичсиз бўлган машиналардан фойдаланиш қатъиян тақиқланади.

Пахта хом ашёси ортилган трактор, тележкалар усти брезент шолчалар билан ёпилган бўлиши керак.

Пахта териш машиналарида иш пайтида, пахта ташиётган машина, тракторларда, пахта далаларида, хом ашё сақланадиган жойларда чекиш ва очиқ оловдан фойдаланиш, бункерлари хом ашё билан тўлдирилган терим машиналарига ёқилғи қуйиш ва далаларда қолдириш ман этилади.

Юқорида айтиб ўтилган ва қийин бўлмаган ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя қилишингизни сўраймиз.

Носир ИСРОИЛОВ,
Тошкент вилояти ИИБ ЁХБ ёнғиннинг олдини олиш бўлими бошлиғи, ички хизмат подполковниги.

ХЎЖАЛИК ИЛҒОРЛАР САФИГА ҚАЙТДИ

Илғор хўжаликлардан бири бўлган Охунбобоев номли ширкат хўжалиги бундан тўрт йил муқаддам санацияга тушиб қолди. Бунинг сабаблари кўп эди.

Катта-кичик лавозимларда ишлаб, анча тажриба орттирган, туманнинг паст-баландини тушуниб олган Эшмуҳаммад Бердиев бу хўжаликнинг инқирозга юз тутишига олиб келган камчилик ва нуқсонлардан ҳам хабардор эди. Шунинг учун хўжаликни санациядан олиб чиқиш вазифаси унга ишониб топширилди.

Қарзга ботган жамоа аъзолари даромаддан умидларини узиб, ишдан кўнгиллари совиб, ёлчитиб меҳнат қилмай қўйганларини янги раис яхши биларди. У ишни одамлардаги ана шу тушкунликни бартараф этиш йўлларини излашдан бошлади. Далада ишлайдиганлар билан яккама-якка суҳбатлашди, юракларига қўл солди. Пировардида шундай хулосага келди: одамлар меҳнатларига яраша моддий манфаат кўрмасалар, етиштирган маҳсулотларидан ўзларига тегишли даромадни олмасалар, хўжаликни қайта оёққа турғазиб бўлмайди.

Шундан сўнг Э.Бердиев бор тажрибасини ишга солди, пудрат, чек усулининг рағбатлантирувчи таъсиридан тўла фойдаланди. Аста-секин одамларда жонланиш пайдо бўлди, ҳар ким ўзи учун астойдил ҳаракат қила бошлади. Раиснинг орзулари ҳам ушалди.

Мана икки йилдирки, Охунбобоев номли ширкат хўжалиги яна Чиноз туманидаги иқтисодий бақувват хўжаликлар сафига қайтди. Хўжалик деҳқонлари бу йил ғалладан баракали ҳосил етиштирдилар. 594 гектар майдондан 43 центнердан хирмон кўтарилди. Ҳозир жамоа омборида 1000 тоннадан зиёд буғдой бор. Бу одамларнинг ризқ-насибаси. Улар бу йил меҳнатларига яраша анча миқдорда дон олишди. Зафар Раҳмонқулов, Баҳром Олимов, Дилшод Муқимов, Лола Худойқулова, Анорбой Назаров етакчилик қилган оилавий пудратчилар ҳосилдорликни 69-70 центнерга етказишди.

— 638 гектар майдонда уруғлик пахта етиштираяпмиз, — дейди Эшмуҳаммад Бердиев. – Ҳозир ғўзаларимизнинг авжи яхши. Ҳар тупда 10-12 тадан бўлиқ кўсак бор. Сифатли озиқлантирилиб, уч марта сувга қондириб, олти марта ишлов берилган ниҳоллар белга уради. 12 та шийпонимиз шу кеча-кундузда далада ишловчиларнинг чинакам иккинчи уйига айлантирилган. Ҳамма шийпон атрофида томорқа бор. Уларда етиштирилган маҳсулотлар айни дамда тушликка асқотяпти. Иссиқ овқат ташкил этилган.

Раис билан хўжалик далаларини айландик. Бир текис ривожланган пахтазор кишида ажиб бир таассурот уйғотади. Қайси бир дала шийпони олдида тўхтамайлик, димоғимизга турфа гулларнинг муаттар ҳиди урилади. Томорқаларда сабзавот ва меваларнинг ҳамма туридан бор.

Шукур Маъмуров, Мирзараҳмат Қулматов, Дилмурод Усмоновлар бошчилик қилаётган пудратчи жамоаларда 35-40 центнерлик маррани кўзлаб меҳнат қилиняпти. Хўжаликда шу кунларда пахта йиғим-теримига пухта ҳозирлик кўрилмоқда.

— Насиб бўлса, 70-80 фоиз кўсак очилганда теримни бошлаймиз, — дейди раис. Ўшанда мавсум тез ва соз ўтади. Ҳосилнинг баракаси учмайди.

Ўткир САИДОВ,
Орзиқул МАЪМУРОВ.

Республика кўчмас мулк биржасининг Тошкент вилоят филиалида

Ўтган ҳафтада хаммаси бўлиб, 2та ким ошди савдоси ва 3та биржа савдоси бўлиб ўтди ва умумий сотилиш баҳоси 78640,0 минг сўмни ташкил этди.

Шундан, ким ошди савдосида Оҳангарон тумани ҳудудидаги 8та ер майдони 880 минг сўмга, Қибрай тумани ҳудудидаги 24та ер майдони 55590,0 минг сўмга, жами 56470,0 минг сўмлик ер майдонлари сотилди.

Биржа савдосида "КамАЗ-5320", "Москвич-412", "ГАЗ-66" русумли 3та нодавлат автотранспорти 1190,0 минг сўмга сотилди.

3та тоғ-кон техник воситалари 19750,0 минг сўмга сотилди.

2та савдо дўкони, 2та бостирма биноси 1280,0 минг сўмга сотилди.

ҲУРМАТЛИ ИШБИЛАРМОН ВА ТАДБИРКОР ЖАНОБЛАР!

Республика кўчмас мулк биржасининг Тошкент вилояти филиали

Сиз азизларни 2002 йил 16,23,30 октябрь кунлари соат 10.00 да ўтказиладиган навбатдаги аукцион савдоларига таклиф этади.

Савдога қуйидагилар қўйилади:

Юқоричирчиқ тумани марказий шифохонасига қарашли ВАЗ-21063 русумли, давлат рақами 11AS 410 бўлган, 1988 йил ишлаб чиқарилган автотранспорт воситаси.

Бошланғич баҳоси- 379600 сўм.

Бўстонлиқ тумани марказий касалхонасига қарашли ВАЗ-2121 русумли, давлат рақами 09-95 ТШС бўлган, 1990 йил ишлаб чиқарилган автотранспорт воситаси.

Бошланғич баҳоси- 438200 сўм.

Бундан ташқари, олдинги ким ошди савдоларида сотилмай қолган кўчмас мулк объектлари ва ер майдонлари ҳам савдоларга қўйилади.

Эслатма: Сотиб олувчилар томонидан мулкнинг харид тўловларидан ташқари, яъни давлат божи ёки Давлат ордерини олиш учун, мулк харид қийматининг бир фоизи миқдоридаги маблағ ва ДСИ томонидан хатланган мулк учун баҳолаш хизмат ҳақини алоҳида "Xususiylashtirishga ko'maklashish konsalting markazi" ҳисоб рақамига ҳужжатлар асосида тўланади.

Бизнинг манзил: Тошкент шаҳар, Моварооуннаҳр кўчаси, 19-уй, Тошкент вилоят ҳокимияти биносининг ўнг қаноти. Тел: 133-28-52, 133-77-18, факс: 133-43-73.

«COSCOM» компаниясининг янги стратегияси

Тошкентда "COSCOM" қўшма корхонасининг муомалага чиқарилган корпоратив облигацияларининг тақдимоти бўлиб ўтди. Бу облигацияларнинг умумий қиймати бир миллиард сўмдан ортиқ бўлиб, икки йил муддатга 29 фоиз йиллик даромад билан чиқарилган.

Қимматли қоғозларнинг чиқарилиши Халқаро эмиссия синдикати / ҲЭС/ томонидан ташкил этилган. "Бизнес банк" эса облигацияларни сотишда кафил вазифасини ўтайди.

"COSCOM" – Марказий Осиёда GSM стандартидаги уяли телефон алоқасини йўлга қўйган биринчи компаниядир. Мамлакатимизнинг ўзида унинг хизматларидан 34 мингдан ортиқ мижоз фойдаланади.

Эмиссиядан олинган пул маблағлари қўшимча технологик ускуналар сотиб олишга сарфланади. Бу эса мамлакат бўйлаб компаниянинг тармоғини кенгайтириш, кўрсатилаётган хизматларнинг юқори сифатини таъминлаш, тарифларни аҳоли эҳтиёжига қараб ўзгартириш имконини беради.

Ж. РАУПОВ,
ЎзА мухбири.

Ибратнома

ОМОНАТГА ХИЁНАТ

Бир киши ўраб, муҳрланган халтачани дўстининг ҳузурига келтириб:

— Дўстим, мен сафарга кетаётибман, ичида минг олтин бўлган шу халтачани сенга омонат қилиб қолдираман, сафардан қайтганимдан сўнг оламан, — деб халтачани топширди ва ўша куни сафарга кетди. Сафари узоқ вақтга чўзилди.

Дўсти омонатга хиёнат қилиб, халтачанинг бир томонини сўкди, олтинларни олиб, тангалар билан тўлғизди, халтачанинг сўкилган жойини билинмайдиган қилиб тикиб қўйди. Орадан ўн йил ўтгандан кейин омонат эгаси сафардан қайтиб келиб, дўстидан омонатини талаб қилди. Дўсти халтачани очиб, тангаларни кўргач, ҳайрон бўлиб:

— Халта ичидаги олтинларим қани? — деб сўрабди. «Халтачага нима солиб қўйган бўлсанг, шундай турибди, қараб кўр, босган муҳринг ҳам бузилмаган, тағин нима даъво қиласан», дебди дўсти оғринган бўлиб.

Омонат эгаси халтачани олиб шаҳар қозисининг ҳузурига бориб воқеани баён қилди. Қози ақлли ва тадбирли киши эди. У дарҳол хиёнатчини чақириб олиб, омонат эгасининг шикоятини айтди. Хиёнатчи даъвони инкор этди. Қози:

— Омонат қўйганингга неча йил бўлди? — деб сўраган эди, у киши омонатни топширганига ўн йил бўлганини айтди.

Қози ҳамма тангаларнинг босилган йилларига кўз ташлади. Тангаларнинг босилганига икки-уч йилдан ортиқ бўлмаган эди. Қози хиёнатчига тангаларнинг босилган йилларини кўрсатган эди, у шарманда бўлиб, қилган айбига иқрор бўлди. Тадбирли, фаросатли қози олтинларни хиёнатчидан олиб, эгасига қайтарди.

Ҳасанбой САЪДУЛЛАЕВ тайёрлади.

ИБН СИНО ЎҚИШЛАРИ

Миллий матбуот марказида «Буюк сарчашмалар ва замонавий тамаддун муаммолари» мавзуида анжуман ўтказилди.

— Анжуманнинг асосий мақсади, халқ анъаналари, буюк сарчашмалар ва дин асосида гиёҳвандлик ва ВИЧ/ОИТС билан курашиш йўлларини ишлаб чиқишдир, — деди жамғарма бошқаруви раиси Шуҳрат Иргашев.

Унинг бу йўналишдаги фаолияти 2001 йил бошида давлат гранти билан қувватлантирилганлиги учун жамғарма қошида «Болаларни тарбиялаш» ва «Гиёҳвандликни олдини олиш» маслаҳат марказлари ташкил қилинди. Натижада ўсмирлар (мактаб, коллеж, лицей ва маҳаллалар) билан узоқ муддатли иш режаси тузиб чиқилди. Гиёҳвандликнинг олдини олиш бўйича тузилган ўқитиш режаси ва тавсиялар Республика Халқ таълими вазирлиги томонидан маъқулланди. Ҳозирда уни мамлакатимиздаги барча ўқув муассасаларига тарқатиш йўлга қўйилмоқда.

Анжуманда ўтган даврда бажарилган ишларнинг ҳисоботлари тингланиб, келгусидаги режалар белгилаб олинди.

«Туркистон-пресс».

Қадимий тангалар кўргазмаси

Замонавий санъат марказида Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки коллекциясида қадимий тангалар кўргазмаси очилди.

Тантанали очилиш маросимида сўзга чиққанлар халқимизнинг бой тарихий ёдгорликлари авайлаб сақланаётгани ва тикланаётгани мустақил Ўзбекистоннинг бекиёс ютуғи эканлигини таъкилади.

Эътиборли томони шундаки, Ўзбекистоннинг кўп асрлик тарихида мамлакатимиз ҳудудида товар-пул муносабатлари ривожланган қудратли давлатлар бўлган. Қадимий ва ўрта аср тангалари ўз даврининг ажралмас қисми бўлгани ҳолда, турли давлатлар ва сулолалар шаклланиши, тараққий топиши ҳақида сўзлайди. Уларнинг бугунги ва келгуси авлодлар учун илмий ва маданий аҳамияти бебаҳо.

Олтин, кумуш ва мисдан зарб этилган, ўзига хос белги ва ёзувларга эга қадимий тангалар халқимизнинг миллий бойлиги бўлиб, Ўзбекистон давлатчилиги, унинг иқтисодий тизими шаклланишининг тамойилларини англаш учун муҳим манба саналади.

Миллий банк 1997 йилдан буён ўзининг қадимий ва ўрта аср тангалари коллекциясини шакллантириб келмоқда. Ундаги тангалар мамлакатимизнинг бой тарихий мероси ҳақида ишончли ва ёрқин тасаввур уйғотади. Банк тангаларнинг баъзиларини шахсий коллекциялардан сотиб олмоқда ва бу билан уларни Ўзбекистонда сақлаб қолишга ҳисса қўшмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг қадимий ва ўрта аср тангалари коллекцияси Ўзбекистонда пул муомаласи тараққиёти тарихининг ноёб намуналаридан баҳраманд бўлиш имконини беради.

Н. УСМОНОВА, ЎзА мухбири.

Сарчашмалар

ЎЗ ҚЎШИҒИНГ БЎЛГАНИГА НЕ ЕТСИН

Ёш хонанда қўлига тор олди. Соз эгасига бўй бермагандек, пардаларга босилган бармоқлар керакли оҳангни топа олмаётгандек. Бора-бора оҳанг равонлашди, ҳофизнинг овози эса авж пардага чиқди.

Ёру дўстингни унутма,
давру даврон келди деб,
Учмагин мансаб елига
орзу армон келди деб.
Қилма манманлик эл ичра
одамийликдан кечиб,
Ёш ғунон тойдек керилма
шоду хандон келди деб.

Саразм қишлоғи боғ кўчаларида кўкка тобора ўрлаётган варрак ортидан тинимсиз югураётган болакайлар орасида Ғанишер Меликуловнинг ҳам қайтарилмас шўх-шодон болалиги бор.

Исроил муаллим билан Оқилахон ая умргузаронлик қилиб, бир этак фарзандларга ота-она бўлишди. Болалар одобли, элу юрт ишига қайишадиган, меҳнаткаш ва одамохун бўлиб вояга етишди. Айниқса, тўнғич ўғил Мавлонқул санъат деса, қўшиқ деса, ўзини томдан ташлайдиган, қўшиқни жону дилдан севадиган йигит. Гап-гаштак, дўстлари, қариндош-уруғлари даврасида ўзи ҳам бир жуфт қўшиқ хиргойи қилиб беришга иштиёқманд эди. Аммо рўзғор, турмуш уринишлари Мавлонқулнинг санъат остонасига қадам қўйишига монелик қилди. У укаси Ғанишернинг истеъдодига, унинг хушовоз санъаткор бўлишига умидвор. Чунки, от ўрнини той босар, деган гап бор. Ғанишер ҳам яхши қўшиқлар шайдоси, Ортиқ Отажонов қўшиқларининг ошуфтаси, устозининг қўшиқларини ўзича хиргойи қилиш одатини чиқарган. Ҳофизнинг «Она диёрим» қўшиғини мактаб саҳнасида қойилмақом қилиб айтиб, олқиш олгани ҳамон ёдида.

«Укажон, ҳақиқий қўшиқни топиш игна билан қудуқ қазишдай гап. Қўшиқни маромига етказиб айтишни устозларга чиқарган. Шунинг учун Тошкентга бориб, Ортиқ акани топсак, бир гурунг қиламиз». Мавлонқул укасининг кўнглига ана шу йўсинда чўғ соларди. Ҳаваскор хонанда эса, бу гаплардан кўр олиб, яна машқни давом эттирарди.

Ғанишер ўрта мактабни тугатиб, педагогика билим юртига ўқишга кирди. Бадиий ҳаваскорлик тўгарагига қатнашиб юриб, эл назарига тушди. 1988 йили устоз тавсияси билан А. Қодирий номли маданият илмгоҳининг халқ театри режиссёрлари тайёрлайдиган куллиётига ўқишга кирди ва уни муваффақиятли тамомлади.

Ғанишер таниқли бастакорлар, ҳофизлар билан яқиндан танишиб, санъатнинг машаққатли сўқмоқларидан йўл бошига чиқиб олишда уларнинг тажрибасини ўргана бошлади. Бу борада Ортиқ Отажоновдан олинган сабоқлар Ғанишерга хоразмча услубда қўшиқ айтиш сирларини очишга калит бўлди. Унинг овози бора-бора концерт залларида янграйдиган бўлиб қолди.

Ғ. Меликулов «Баёт» студияси ҳамда Ирригация илмгоҳининг «Феруз» дастасида хонанда бўлиб хизмат қилди. Устозлар йўл-йўриқлари, маслаҳатлари асосида ўз овози, ўз созига эга бўлишга астойдил интилди.

Ғанишер ижросида янграётган «Онажоним саломат бўл», «Келсун», «Умр ўтар», «Бежо қадам», «Муҳаббатсан», «Дўстлик риштаси» унинг ўз қўшиғини топишга бўлган саъй-ҳаракатлари дебочасидир. Ортиқ Отажонов, Очилхон Отахонов, Қувондиқ Искандаров сингари устоз санъаткорлардан мақом йўлларида айтиладиган қўшиқларни ўрганишга бўлган интилиш сифатида эса, «Феруз» қўшиғи ижро этилди.

Инсон ҳамиша умид билан яшайди. У санъаткор, хонанда бўлса, инчунун. Зеро, қўшиқда қанот, қўшиқда умрбоқийлик, қўшиқда сўнгсиз туганмас бахт бор. Фақат, у чин юракдан ижро этилса, бас. Ҳар ҳолда ўзинг севиб айтадиган қўшиғинг бўлганига не етсин!

Шавкат ҚУЛИБОЕВ.

Халқ табобати

БОДРИНГ

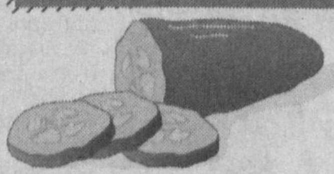

Бодринг иштаҳа очадиган, сийдик ва ўт ҳайдайдиган, ични юмшатадиган восита тариқасида қўлланилади. Бодрингни пўсти, суви, уруғларидан тайёрланган эмульсияси ҳуснбузар, сепкил ва бошқа доғларни йўқотиш, офтоб урган, қон талашган жойларга қўйиш учун ишлатилади.

Ибн Сино фикрига қараганда, бодринг одамнинг ҳовурини олиб, чанқоғини босади, меъдани мустаҳкамлаб, пешобни кучайтиради. Жигар касалликларида, қовуқ яллиғланиб қолганида, бодринг пешоб ҳайдашга таъсир кўрсатиб, томирларни тозалайди, битувларни очиб юборади. Лекин бодринг қоринни дам қилиб, санчиқ туришига сабаб бўлиши мумкин, унинг бундай ножўя таъсирини йўқотиш учун бодрингни кашнич, укроп, зира билан қўшиб ейиш керак.

Замонавий табобатда бодрингдан меъда шираси чиқишини кўпайтириш, ўт ажралишини кучайтириш, меъда-ичаклар ҳаракатини яхшилаш учун фойдаланилади. Сийдик-тош касаллиги билан оғриган беморларга бодринг фойдали деб ҳисобланади, чунки унинг таркибида ишқорий табиатга эга бўлган минераллар кўп. Калий тузлари ҳам анчагина бўлганидан бодринг юраги касал одамларга ҳам фойдали, унинг таркибидаги йод эса, қалқонсимон без иши сусайганида бир қадар наф беради.

Биласизми?

ҲАМ РОҲАТЛАНАСИЗ, ҲАМ...

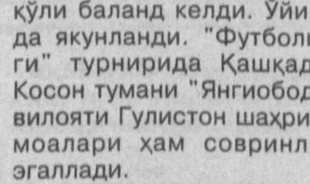

Маълумки, кўпчилик қаҳва ичишни яхши кўради. Баъзиларга сутли қаҳва, бошқаларга эса, қора табиий қаҳва ёқади. Ҳозир бизда ҳам қаҳва ичиш оммалашган. Зиёфат охирлаганда «европача» удумга кўра меҳмонларга турли ширинликлар билан бирга қаҳва тавсия этилади. Лекин, ҳамма ҳам қаҳва таркибининг ниҳоятда мураккаб эканини билмаса керак. Қаҳвада мутлақо бир-бирига қарама-қарши хоссалар борки, бу хушбўй, ёқимли ичимлик одамга ҳар хил таъсир қилади.

Қаҳвани меъёрида ичсангиз, ниҳоятда роҳат бахш этиб, тетиклаштиради, асаблар майин тортади, кайфият кўтарилади, уйқу қочиб, тану жонингиз яйрайди, хотира яхшиланади. Чунки, унинг таркибида хушбўй эфир мойлари, кофеин, қанд, ёғ ва минерал тузлар бор. Қаҳва донида бўладиган кофеин оғриқсизлантирувчи таъсир кўрсатади, лекин, меъёрдан кўп ичсангиз, гўё қувватга тўлгандек бўласизу аммо бу тез ўтиб кетадиган ёлғончи ҳис.

Биз қаҳвани ҳар кимга ҳар хил таъсир қилади, дедик. Кунига кўпи билан 2-3 пиёла қаҳва ичиш етарли. Бу, айниқса, тез-тез ҳовлиқиб, безовта бўлиб турадиган, асабийлашадиган одамларга тегишли. Доимо уйқуга тўймай юрганда, қаттиқ чарчаганда, қаҳва тетиклаштириш, ақлни пешлаш ўрнига жуда уйқу келтириши, бошни қаттиқ оғритиши, ёки узоқ вақт уйқусизликка мубтало қилиши мумкин.

Қаҳвани оч қоринга ичманг, акс ҳолда меъда шиллиқ пардаси зарарланади. Уни овқатланиб бўлгандан кейин ичган маъқул. Эски, туриб қолган қаҳвани ичиш, шунингдек жуда қуюқ, яъни бир неча қошиқ солиб ичиш ҳам зарар. Аччиқ қаҳвани кўп ичиш гўзал аёлларимиз ёноқларидаги қизилликни йўқотиб, териларини хиралаштиради.

Қаҳвани ичишдан олдин шуларни ўйлаб кўрсангиз зарар қилмайсиз: соғ-саломат ва бардам юрасиз. Бу ажойиб, лаззатли ичимликдан ичиб, роҳатланинг, лекин меъёридан оширманг, унда роҳатингиз азобга айланиши мумкин.

Кумуш ЭГАМБЕРДИЕВА тайёрлади.

*СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ* *СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ*

«Супер кубок – 2002»

БУ ТУРНИРДА ҲАММА ЮТАДИ

Илгари хабар берганимиздек, ўтган жума куни ички ишлар бошқармаси ўйингоҳида ўзбек футболининг 90 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган «Супер кубок» турнири мусобақалари бошланди.

Турнирнинг очилиш маросими тантанали тус олди. Унда вилоятнинг бир қатор бошқармалари раҳбарлари, республика футбол фахрийлари, шунингдек, кўплаб мухлислар иштирок этди.

Вилоят ҳокимиятининг ижтимоий масалалар бўйича котибият мудири Холтўра Шафоатов турнирни очар экан, маросим иштирокчиларини Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 11 йиллиги ҳамда ўзбек футболининг 90 йиллиги билан табриклаб, «Супер кубок» турнири иштирокчиларига омад тилади.

Тўртта гуруҳда уч кун давом этган мусобақалардан сўнг гуруҳ ғолиблари, яъни ярим финал иштирокчилари маълум бўлди. Ярим финал учрашувлари 14 сентябрь куни ўтказилади. Унда вилоят хўжалик суди ва ички ишлар бошқармаси ҳамда вилоят прокуратураси ва вилоят суди жамоалари учрашадилар. Икки ғолиб жамоа финалда бош совриин учун курашади.

Финал учрашуви 15 сентябрь куни бўлиб ўтади. Шу куни соат 17.30 да бўладиган тантанали ёпилиш маросимида ғолиблар шарафланиб, совринлар ҳамда ҳомийлар томонидан тайёрланган совғалар топширилади.

Ўз мухбиримиз.

СУРАТЛАРДА: «Супер кубок» турнирининг тантанали очилиш маросими ҳамда ўзаро учрашувлардан лавҳалар.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

«ПАХТАКОР»ДА ФУТБОЛ БАЙРАМИ

Ўзбекистон футболи ўзининг 90 йиллигини нишонламоқда. Юртимизда мазкур санага бағишланган мусобақалар бўлиб ўтаётир. Шундай байрам тадбирларидан бири пойтахтимиздаги "Пахтакор" стадионида ўтказилди.

Юртимизда аҳолини, айниқса, ёшларни спорт ва жисмоний тарбияга кенг жалб этиш ва уларда соғлом турмуш тарзини шакллантириш мақсадида ҳаваскор спортчилар ўртасида турли мусобақалар ўтказиш анъанага айланган. Маҳалла болалари жамоаларининг "Футболимиз келажаги" республика кубоги турнири шулар жумласидандир.

"Пахтакор" стадионида мамлакатимиз мустақиллигининг 11 йиллиги ва Ўзбекистон футболининг 90 йиллик тўйи муносабати билан ташкиллаштирилган тадбир дастурини "Футболимиз келажаги" турнирининг финал ўйини бошлаб берди.

Мусобақанинг 12-14 ёшли маҳалла болалари жамоалари ўртасида ғолиблик учун Бухоро вилояти Вобкент туманининг "Ёшлик" ва Наманган шаҳрининг "Чорсу" командаси футболчилари ўзаро куч синашди. Учрашув тенг курашлар остида ўтди. Асосий вақтдаги натижа ҳам шунга яраша бўлди – 1:1. Ўйиндан кейинги пенальтиларда эса наманганлик футболчиларнинг қўли баланд келди. Ўйин 4:1 ҳисобида якунланди. "Футболимиз келажаги" турнирида Қашқадарё вилояти Косон тумани "Янгиобод" ва Сирдарё вилояти Гулистон шаҳри "Боёвут" жамоалари ҳам совринли ўринларни эгаллади.

"Футболимиз келажаги" республика кубоги турнири ғолиб ва совриндорларини тақдирлаш маросимидан сўнг юртимизнинг машҳур санъаткорлари ижросида катта концерт дастури мухлислар эътиборига ҳавола қилинди.

Шундан кейин майдонда Ўзбекистон ва Япония терма жамоаси саф тортди.

Ўйин ўртоқлик учрашуви бўлишига қарамай, жуда қизғин ва муросасиз ўтди. Ўзбекистон терма жамоаси кўпчилик мухлислар орзу қилганидек, хорижда тўп сураётган футболчиларимиз ва энди-энди ўзини кўрсатаётган ёш чарм тўп усталаридан тузилган эди. Айрим футболчиларимиз майдонда илк бор биргаликда ҳаракат қилган бўлса-да, бир-бирини яхши тушуниб ўйнади.

Айниқса, "Пахтакор" ҳужумчиси Зайниддин Тожиевнинг рақиб ҳимоячиларини кетма-кет алдаб ўтиб, меҳмонлар дарвозасига хавф солиб туриши мухлислар олқишига сазовор бўлди. Ана шундай ҳужумларнинг бирида З.Тожиев тўпни қулай вазиятда турган Андрей Акопянцга узатди. У эса ҳисобни очишга муваффақ бўлди. Меҳмонлардан Татсуя Фурухаши жавоб тўпини 11 метрлик белгидан киритди.

Ўртоқлик учрашуви дўстона дуранг билан тугайдигандек эди. Бироқ ўйин якунига бир неча дақиқа қолганида иқтидорли ёш футболчилардан бири Александр Гейнрих узоқ масофадан жарима тўпини рақиблар дарвозасига аниқ йўллаб, терма жамоамиз ғалабасини таъминлади.

Шундай қилиб, "Пахтакор" стадионида ташкил этилган катта футбол байрами муваффақият билан ўтди. Футболимиз 90 йиллигига бағишланган мусобақалар жойларда давом этмоқда.

Зоҳир ТОШХЎЖАЕВ, ЎзА мухбири.

Вилоят чемпионати

«ЗАФАР» ХУЛОСА ЧИҚАРДИМИКИН?

Вилоят чемпионати иштирокчилари навбатдаги 16-тур учрашувларини ўтказдилар. Икки ўйинда майдон эгалари, яна икки учрашувда меҳмонлар ғалаба қозонишди.

Афсуски, иккинчи даврада айрим жамоаларда интизом бўшашиб, учрашувга келмаслик ёки кеч қолиш ҳоллари кўпроқ учрамоқда. Бу сафар «Зафар» жамоаси «Қибрай» билан бўладиган ўйинга анча кеч қолиб келди. Тартибни қўпол равишда бузганлари учун зафарликларга техник мағлубият ёзилди. Ўйингоҳга умид билан келган мухлислар ноумид бўлиб қайтдилар.

Чемпионат пешқадами — «Ўзбекистон» футболчилари ғолибона юришни давом эттириб, Бўкада ўтказилган учрашувда 3:0 ҳисобида ғалаба қозондилар. Кучлилар сафида бораётган «Акмал» жамоаси бу турда муваффақиятсизликка учради. «Шоликор» оққўрғонликларни 2:1 ҳисобида мағлуб этди. «Металлург» ҳам ўз майдонида «Оҳангарон» жамоасини 3:2 ҳисобида енгди.

«Цементчи»нинг рақиб майдонида уч очкони қўлга киритгани таҳсинга лойиқдир. «Бўстон» жамоаси олмалиқлик футболчиларнинг шиддатли ҳужумларига дош беролмай, ўз дарвозасидан иккита тўп ўтказиб юборди.

Ажойиботлар...

Энг...

... УЗУН ФАМИЛИЯ

* У қуйидагича ўқилади: Гедиминайте Бержанскайте Клаускайте. Атиги 34 ҳарфдан иборат бўлган бу одатдагидан бошқача фамилия Вильнюсда яшайдиган аёлга тегишлидир. Литвалик бу аёлнинг фамилияси авлодидаги учта князнинг номларидан келиб чиққан.

... КЎП КИЙИМ

* Рус маликаси Елизавета Петровнанинг даврдошлари берган гувоҳликларига кўра, у пардоз-андоз учун кунига беш соат вақтини сарфлаган. Бал ўтказилаётган пайтларда эса, кўйлакларини уч марта ўзгартирган. 1735 йилги ёнғин пайтида унинг барча кийим-кечаклари ёниб кетган. Лекин, кўп ўтмай, унинг ихтиёрида яна ўн беш мингта кўйлак, икки сандиқ ипак пайпоқлари бўлган.

«Отчопар» буюмлар бозорининг вақтинча ёпилиши муносабати билан Тошкент-Урганч шаҳарлараро йўналиши бўйича қатнайдиган автобуслар мунтазам «Тошкент» автовокзалидан жўнайди. Автобуслар ҳар куни соат 14.45 – 17.00да йўлга чиқади. «Тошкент» автовокзалида чипталарни олдиндан сотиш ташкил этилади.

Тошкент вилояти шаҳарлараро йўловчилар ташиш автокорхонаси.

«Тинчлик» метро бекати ёнидаги 9 қаватли уйнинг 9-қаватидаги 2 хонали уй сотилади. ***Тел.: (3712) 42-03-57.***

Тошкент шаҳар Яккасарой тумани ҳокимияти томонидан 2000 йил 25 январда Мислимова Санам Ҳайруллаевна номига берилган 1105595 рақамли хусусий тадбиркорлик гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир **Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ**

Телефонлар: *Хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 133-40-48 Эълонлар: 133-70-10, 136-53-80.*

Манзилимиз: **700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.**

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 8 рақами билан рўйхатга олинган.

Газета «Тошкент ҳақиқати» таҳририяти компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Буюртма Г-855. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. *Саҳифаловчи: Музаффар ҚЎЧҚОРОВ.*

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. *Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи—205.* Босишга топшириш вақти – 20.00. Босишга топширилди 21-30 1 2 3 4 5 6